

ÅRSREDOVISNING 2016

SPK

INNEHÅLL

VDs KOMMENTARER.....	1
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	2
FEMÅRSÖVERSIKT.....	3
RESULTATRÄKNING.....	4
BALANSRÄKNING.....	5
RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL.....	6
KASSAFLÖDESANALYS.....	7
RESULTATANALYS.....	8
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR.....	9
REVISIONSBERÄTTELSE.....	22
STYRELSE, REVISORER SAMT ANSTÄLLDA.....	24
FULLMÄKTIGE.....	25

Kortsynthet från politiker och myndigheter får konsekvenser

Det är bara att konstatera att trenden mot ökad reglering, rapportering och byråkrati blir allt starkare, både i Sverige och från Bryssel/Frankfurt. Problemet med det är att det tvingar oss att bli kortsynta i vår finansförvaltning och skapar onödiga kostnader.

Historiskt sett har tjänstepensionsinstitutens finansförvaltning varit av mycket långsiktig karaktär och kunnat bidra till både stabila pensioner och långsiktig tillväxt genom branschens globala långa investeringar. Men detta blir allt svårare i en miljö av kraftigt ökade kortsiktiga kapitalkrav och redovisningsregler som skapar kortsiktig volatilitet genom metoder för marknadsvärdering av pensionsskulder.

Efter att EU i januari 2017 publicerat, det för tjänstepensionsinstitut så viktiga, IORP2-direktivet har Sverige två år på sig att implementera detta. Finansdepartementet har givit Finansinspektionen i uppdrag att analysera och ge förslag på lämplig kapitalkravsreglering för tjänstepensionsinstitut under IORP2. Dessa regler måste bli balanserade så att både medlems- och regleringsnyttan beaktas i tjänstepensionernas mycket långsiktiga förvaltning.

Men dessvärre ser jag att nya förslag till regelverk fortsatt tvingar oss mot kortsiktighet utan hänsyn till att det på lång sikt kan få negativa konsekvenser för förmånstagarna. För att bevaka våra medlemmars möjligheter till bra pensioner har vi aktivt engagerat oss i dessa frågor direkt med departement, myndigheter och via våra branschorganisationer.

DÅLIGT BETALT FÖR ATT TA RISK JUST NU

I en tjänstepensionsförvaltning är tryggheten för medlemmarna det allra viktigaste. Förutom att hålla sig inom både interna och externa regler är det viktigt att både nu och i framtiden ha en stabil ekonomisk situation. Det är ju SPK som ska vara "livbojen" och garantera tjänstepensionen oberoende av andra även i framtiden.

Även om vi har en god situation i dag skulle den lågavkastande miljön kunna ställa till problem om vi inte agerar för att säkra långsiktigheten. Antingen genom att ta ökad marknadsrisk för att skapa högre avkastning eller genom att behålla vår relativt låga risknivå och i stället öka premienivån för arbetsgivarna. Styrelse och ledning har genomfört omfattande analyser av möjligheter och risker i dagens mark-

nadsmiljö och därefter har styrelsen beslutat om en tillfällig riskparkering. Det innebär dels ett förslag till Fullmäktige om att höja arbetsgivarnas pensionspremier med ca 10 % och att sänka avkastningsbehovet från finansförvaltningen så att den bättre balanserar inom den redan beslutade låga riskbudgeten. Det är en oerhörd styrka att SPK kunnat hantera riskfrågan, på detta för branschen ovanligt dynamiska sätt, för att säkra fortsatt trygghet och stabilitet.

SPK VINNER PRIS PÅ IPE AWARDS – HÖRT DET FÖRUT?

Vi har korta beslutsvägar och att dynamiskt och kontinuerligt sätt att hantera våra risker. Vi anpassar och utvecklar interna metoder och processer för att löpande hantera gällande och framtida förutsättningar. Detta har lett till att SPK, för femte året i rad, vinner Best Pension Fund in Sweden. Juryns motivering löd "This is a great fund that is reinventing itself. It is very cost efficient with a relatively simple setup that suits a small team".

Jag vill stolt tacka för goda insatser och samarbete från medarbetare, ledning och styrelse.

Stockholm i april 2017

Peter Hansson
Verkställande direktör

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

JANUARI – DECEMBER 2016

SPARINSTITUTENS PENSIONSKASSA

Försäkringsförening (SPK)

802005-5581

(jämförelsetalen inom parantes avser januari – december 2015)

VERKSAMHET

SPK administrerar och förvaltar tjänstepension BTP 2 enligt BTP-planen för anställda i Swedbank, Sparbanker och andra företag som följer bankavtalet. SPK står under tillsyn av Finansinspektionen.

VIKTIGA OCH KOMMANDE HÄNDELSER FÖR SPK

SPK och andra tjänstepensionskassor lyder under den upphävda lagen om understödsföreningar (UFL) fram till slutet av 2017. Denna period kommer dock att förlängas ytterligare i väntan på en ny svensk reglering för tjänstepensionsföretag som även kommer att implementera det uppdaterade Tjänstepensionsdirektivet (IORP II). Hur lång den förlängda övergångsperioden kommer att bli remissbehandlas för närvarande och är därmed inte bestämd. Finansdepartementet arbetar för närvarande med att ta fram den nya tjänstepensionsregleringen som ska finnas på plats under 2019, och har gett Finansinspektionen i uppdrag att komma med förslag till ny kapitalkravsreglering anpassad för tjänstepension. I uppdragsbeskrivningen framgår tydligt att hänsyn ska tas till att tjänstepensionsverksamhet är en mycket långsiktig verksamhet med grund i överenskommelser på arbetsmarknaden och att det finns ett behov av god avkastning genom effektiv kapitalförvaltning och låga avgifter. Hänsyn ska även tas till förekomsten av garantier från arbetsgivaren och uttaxeringsrätt. Finansdepartementets förslag till ny reglering planeras gå ut på remiss under hösten år 2017 och innan dess är det inte möjligt att bedöma konsekvenserna för SPK av den kommande regleringen.

Styrelsen har beslutat föreslå fullmäktige att premieräntan sänks till 1 (2) % till följd av analys gällande avkastningsmöjligheten inom beslutad riskbudget. Förändringen ger en positiv effekt på eget kapital med cirka 1 752 Mkr till följd av lägre FTA. Förändringen ger också en positiv effekt på premieinkomsterna som ökar med cirka 114 Mkr på årsbasis.

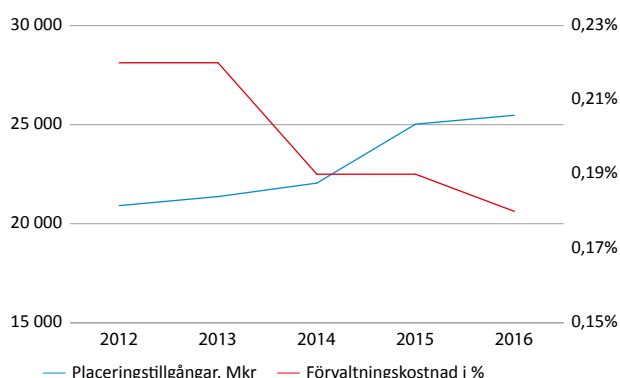
RESULTAT

Resultatet uppgick till –1 091 (1 105) Mkr. Ett resultat som till största delen förklaras av sjunkande räntor vilket gör att den försäkringstekniska avsättningen (FTA) ökar. Av den totala ökningen av FTA under år 2016 på 1 564 Mkr förklaras 1 172 Mkr av räntans förändring. Övrig förändring om 392 Mkr avser periodens förändringar i försäkringsbeståndet. Utbetalningarna av försäkringsersättningar uppgick till –1 032 (–994) Mkr. Premieinkomsterna uppgick per 31 december till 986 (980) Mkr. Dessa förändringar är marginella jämfört med föregående år. Förvaltningskostnadsprocenten uppgick per 31 december 2016 till 0,18 (0,19), inklusive kapitalförvaltningskostnader.

KAPITALFÖRVALTNING

Avkastningen för året 2016 uppgick till 2,1 (4,1) %. Sett över en 10-årsperiod uppgick snittavkastningen därmed till 5,2% per år vilket är i paritet med SPKs hittillsvarande långsiktiga avkastningsbehov. Mot bakgrund av stora utmaningar i kapitalmarknaderna framgent har Styrelsen beslutat att minska det långsiktiga genomsnittliga avkastningsbehovet till 3,5% per år. 2016 har kännetecknats av kraftiga marknadsrörelser, men påverkan på placeringstillgångarna har varit begränsad och utvecklingen har återigen varit stabil tack vare en god diversifiering och aktiv riskhantering. Effekten på FTA har dock varit volatil p g a den marknadsvärdering som regelverket stipulerar, vilket också förklarar nedgången i konsolideringskapitalet under året.

Marknadsvärdet på SPKs placeringstillgångar inklusive likvida medel och finansiella skulder uppgick per den 31 till 25 931 (25 479) Mkr.

KONSOLIDERING OCH SOLVENS

Konsolideringskapitalet uppgick per 31 december 2016 till 6 158 (7 249) Mkr. För de förmånsbestämda åtagandena uppgick konsolideringsgraden till 128 (136) %. För den premiebaserade delen, SPK Individuell, låg konsolideringsgraden på 110 (114) %. Riktmärket för konsolideringsgraden inom SPK Individuell är 110 %. Förklaringen till den lägre konsolideringsnivån beror på att den försäkringstekniska avsättningen ökat, se vidare under Resultat. Tillgångarna har under året ökat till ett värde på 26 066 (25 583) Mkr och givit en positiv avkastning under perioden. Den lägsta tillåtna kapitalnivån för tjänstepensionskassor kallas erforderlig solvensmarginal. Denna marginal uppgick per den 31 december år 2016 till 820 (757) Mkr och Kapitalbasen uppgick till 6 156 (7 244) Mkr. Solvenskvoten, som är relationen mellan kapitalbasen och solvensmarginalen, och uppgick till 7,5 (9,6).

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Årets resultat utgör –1 091 005 216 kronor och överförs i sin helhet till dispositionsfonden (övriga fonder).

FEMÅRSÖVERSIKT, Mkr

	2016	2015	2014	2013	2012
Resultat					
Premieinkomst	986	980	907	1 021	1 022
Kapitalavkastning, netto	585	1 038	1 818	1 098	797
<i>varav realiserade vinster/förluster</i>	-427	-439	-87	-94	-314
Försäkringsersättningar	-1 032	-994	-979	-971	-927
Livförsäkringsavsättningar	-1 564	187	-2 868	1 270	92
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-1 069	1 165	-1 164	2 376	944
Årets resultat	-1 091	1 105	-1 233	2 327	863
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar	25 475	25 027	22 051	21 370	20 914
Försäkringstekniska avsättningar	19 750	18 186	18 373	15 505	16 775
Konsolideringskapital	6 158	7 249	6 143	7 376	5 050
Kapitalbas	6 156	7 244	6 134	7 363	5 033
Erforderlig solvensmarginal	820	757	763	647	695
Nyckeltal %					
Förvaltningskostnad, årsbasis %	0,18	0,19	0,19	0,22	0,22
<i>varav Kapitalförvaltning</i>	0,01	0,01	0,01	0,03	0,02
Direktavkastning %	0,9	1,0	1,4	2,4	4,2
Totalavkastning %	2,1	4,1	8,0	5,0	3,8
Konsolideringsgrad förmånsbestämd försäkring %	128	136	130	143	126
Konsolideringsgrad premiebestämd försäkring %	110	114	123	123	123

RESULTATRÄKNING, Kkr

	Not	2016	2015
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse			
Premieinkomst	3	986 159	979 991
Kapitalavkastning, intäkter	4	2 142 382	2 267 918
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	0	0
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-1 031 745	-994 434
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	7	-1 563 620	186 814
Driftskostnader	8	-44 251	-45 473
Kapitalavkastning, kostnader	9	-1 130 967	-791 007
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	5	-426 835	-438 753
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-1 068 877	1 165 056
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-1 068 877	1 165 056
Skatt på årets resultat		-22 128	-59 575
Årets resultat		-1 091 005	1 105 481
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT			
Årets resultat		-1 091 005	1 105 481
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		-1 091 005	1 105 481

BALANSRÄKNING, Kkr

	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar		1 659	4 840
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	10, 11, 12	3 700 614	7 543 309
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	10, 11, 13	11 327 715	9 423 088
Övriga finansiella placeringstillgångar	10, 11, 14	10 388 060	7 957 830
Derivat	11, 15	58 186	103 153
		25 474 575	25 027 381
Fordringar			
Övriga fordringar	16	90 733	57 536
		90 733	57 536
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	17	938	632
Kassa och bank	10, 18	456 915	453 443
		457 853	454 075
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		40 846	39 713
		40 846	39 713
Summa tillgångar		26 065 667	25 583 544
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Andra fonder			
Övriga fonder	19	7 248 589	6 143 108
Årets resultat		-1 091 005	1 105 481
		6 157 584	7 248 589
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	20	19 581 085	18 034 964
Oreglerade skador		168 923	151 424
		19 750 008	18 186 388
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Skatter		–	–
Skulder			
Derivat	15	–	1 484
Övriga skulder	21	38 830	37 318
		38 830	38 802
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	119 245	109 765
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		26 065 667	25 583 544

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL, Kkr

	Övriga fonder	Årets resultat	TOTAL
Ingående balans 2015-01-01	7 376 487	-1 233 379	6 143 108
Disposition av 2014 års resultat	-1 233 379	1 233 379	-
2015 års totalresultat	-	1 105 481	1 105 481
Utgående balans 2015-12-31	6 143 108	1 105 481	7 248 589
Ingående balans 2016-01-01	6 143 108	1 105 481	7 248 589
Disposition av 2015 års resultat	1 105 481	-1 105 481	-
2016 års totalresultat	-	-1 091 005	-1 091 005
Utgående balans 2016-12-31	7 248 589	-1 091 005	6 157 584

KASSAFLÖDESANALYS, Kkr

	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt	-1 068 877	1 165 056
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	4 247	4 269
Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar	856 471	-250 304
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	1 563 620	-186 814
Betald skatt	-22 128	-59 575
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder	1 333 333	672 633
Förändring i finansiella placeringstillgångar	-1 303 666	-2 726 253
Förändring i övriga rörelsefordringar	-34 330	151 649
Förändring i övriga rörelseskulder	9 508	-202 491
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 844	-2 104 461
Investeringsverksamheten		
Nettoinvestering i immateriella- och materiella tillgångar	-1 372	-215
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 372	-215
Periodens kassaflöde	3 472	-2 104 676
Förändring i likvida medel		
Likvida medel vid årets början	453 443	2 558 119
Årets kassaflöde	3 472	-2 104 676
Likvida medel vid periodens slut	456 915	453 443
Tilläggsupplysningar		
Erhållen ränta	441	325
Erlagd ränta	-1 841	-873
Erhållna utdelningar	116 140	137 897

SPKs kassaflödesanalys är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga att den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan.

Kassaflödet är uppdelat i två delar.

Löpande verksamhet som består av flöden från den huvudsakliga verksamheten; premiebetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning av placeringstillgångar.

Investeringsverksamhet: förklarar de kassaflöden som uppkommer på grund av investering/avyttring av immateriella och materiella tillgångar.

Som likvida medel redovisas banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar ingår inte i likvida medel utan redovisas som en placeringstillgång.

SPKs investeringsverksamhet i form av kapitalförvaltning ingår i kassaflödesrapporten under den löpande verksamheten.

RESULTATANALYS, Kkr

	Försäkringsrörelse SPK			Summa försäkringsrörelse
	Risk-försäkring (SPK kollektiv) ¹⁾	Förmånsbestämd (SPK kollektiv)	Premiebestämd (SPK Individuell)	
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse				
Premieinkomst	66 175	911 338	8 646	986 159
Kapitalavkastning, intäkter	18 324	2 103 131	20 927	2 142 382
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	0	0	0	0
Utbetalda försäkringsersättningar	-47 528	-976 353	-7 864	-1 031 745
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	-17 499	-1 532 513	-13 608	-1 563 620
Driftskostnader	-378	-43 440	-432	-44 251
Kapitalavkastning, kostnader	-9 673	-1 110 246	-11 048	-1 130 967
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-3 651	-419 015	-4 169	-426 835
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	5 769	-1 067 098	-7 548	-1 068 877
Icke-teknisk redovisning				
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	5 769	-1 067 098	-7 548	-1 068 877
Skatt på årets resultat	-	-21 912	-216	-22 128
Periodens resultat	5 769	-1 089 011	-7 764	-1 091 005
Försäkringstekniska avsättningar				
Livförsäkringsavsättningar		19 388 163	192 923	19 581 085
Oreglerade skador	168 923			168 923
	168 923	19 388 163	192 923	19 750 008
Konsolideringskapital		6 134 934	22 650	6 157 584

¹⁾ Riskförsäkring omfattar endast sjukpension och premiebefrielse. Övriga delar som finansieras via den kollektiva riskpremien ingår i den förmånsbestämda försäkringsrörelsen.

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen avges per 31 december 2016 och avser Sparinstitutens Pensionskassa Försäkringsförening som är en understödsförening, organisationsnummer 802005-5581, med säte i Stockholm. Adressen är Wallingatan 2, Stockholm.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen den 20 april 2017. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse av Fullmäktige den 1 juni 2017.

Grunder för rapportens upprättande

Årsredovisningen har upprättats enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26 inklusive ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. SPK tillämpar därigenom s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses de standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

En ny försäkringsrörelselag trädde i kraft 1 april 2011. I 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen stadgas följande:

”En understödsförening som före den 1 april 2011 är registrerad enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar får fortsätta att driva verksamheten och ska då omfattas av bestämmelserna i den lagen till utgången av år 2017 eller, om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) då har getts in, till dess att ett beslut med anledning av en sådan ansökan har vunnit laga kraft.”

Detta innebär att SPK även framdeles kommer att tillämpa lagen (1972:262) om understödsföreningar. Som en konsekvens av ovan nämnda bestämmelse har även följande övergångsbestämmelse införts i de föreskrifter och allmänna råd som ändrats/upphävts med anledning av den nya försäkringsrörelselagen:

”I fråga om understödsföreningar som med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får fortsätta att utöva verksamheten eller är under likvidation, gäller den gamla författningen.”

SPK skall därför även framdeles tillämpa sådana föreskrifter i deras tidigare lydelse.

Omräkning av utländsk valuta

SPKs funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs. Realiserade och orealiserade valutakursförändringar redovisas netto i resultaträkningen under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader.

Ändrade redovisningsprinciper

Inga nya standarder med tillämpning från den 1 januari 2016 har trätt i kraft.

Förändringar har införts i ÅRFL som en följd av EUs nya redovisningsdirektiv. Bland annat har poster inom linjen tagits bort, motsvarande information redovisas i stället i not.

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Vid upprättandet av SPKs finansiella rapporter finns det standarder och tolkningar som publicerats av International Accounting Standards Board (IASB) men som ännu ej trätt i kraft. En preliminär bedömning av den påverkan införandet av dessa kan få på SPKs finansiella rapporter följer nedan.

IFRS 9 Finansiella instrument är den nya standarden avseende redovisning och värdering av finansiella instrument som kommer att ersätta den nuvarande standarden IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IFRS 9 kommer att påverka SPKs finansiella rapporter men omfattningen av påverkan har ännu inte analyserats och kvantifierats fullt ut. En preliminär bedömning är att den nya standarden inte kommer att medföra väsentliga förändringar eftersom merparten av de finansiella instrumenten idag värderas inom kategorin verkligt värde via årets resultat. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018. Det föreslås dock att en övergångsregel införs för försäkringsföretag som tillåts att avvika med tillämpningen till dess att den uppdaterade standarden för redovisning av försäkringskontrakt, IFRS 17, träder i kraft vilket preliminärt är planerat till 1 januari 2021.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Sedvanliga bedömningar har gjorts vid fastställande av antaganden för de aktuariella beräkningarna. Dessa är baserade på erfarenheter och andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Faktiskt utfall kan avvika från tillämpade uppskattningar och bedömningar.

Redovisning och värdering av försäkringsavtal

Begreppet försäkringsavtal definieras i IFRS 4. Ett försäkringsavtal karaktäriseras av att en betydande försäkringsrisk av något slag ingår. En genomgång i SPK har resulterat i att samtliga försäkringskontrakt bedöms innehålla så mycket försäkringsrisk att samtliga därmed klassificeras som försäkringsavtal i enlighet med IFRS 4. SPK tillhandahåller i egenskap av försäkringsgivare ett antal olika försäkringsprodukter. SPK skiljer på pensionsprodukter och sjuk- och livförsäkringsprodukter. Sjuk och livförsäkringsprodukterna är riskförsäkringar, där premien bestäms för ett år i taget. För pensionsprodukterna intjänas pensionsrätt under premiebetalningstiden. Gemensamt för samtliga produkter är att de är försäkringsavtal. Ett försäkringsavtal är ett avtal med den försäkrade som innebär betydande försäkringsrisk för SPK, t ex genom löftet att betala ut en förutbestämd förmån vid pension eller till annan förmånstagare om en förutbestämd försäkrad händelse inträffar. En pensionsförsäkring kan antingen vara förmånsbestämd eller premiebestämd.

Vid förmånsbestämd försäkring är förmånen given enligt försäkringsavtalet och premien fastställs utifrån försäkringstekniska antaganden. Vid premiebestämd försäkring är premien given enligt försäkringsavtalet och förmånen bestäms utifrån försäkringstekniska antaganden. Premien fastställs individuellt för varje försäkrad. Premien för en riskförsäkring beräknas antingen individuellt för varje försäkrad eller kollektivt utjämnad över en grupp försäkrade och gäller för ett kalenderår i taget.

Beräkning av premier

Premierna avser att täcka SPKs åtagande för försäkringarna. Bestämning av premien grundas på försäkringstekniska antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet och driftskostnader. Antaganden baseras på erfarenheter och observationer och är uppdelade på försäkringsbestånd. Premierna redovisas som inkomst och påverkar olika poster i balansräkningen beroende på om premien avser pensionsförsäkring eller riskförsäkring.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av kapitalvärdet av de garanterade åtagandena för försäkringsavtalet och består av livförsäkringsavsättningar och avsättningar för oreglerade skador. Avsättningarna är beräknade enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna baseras på försäkringstekniska antaganden om bland annat framtida räntor, livslängd, sjuklighet och driftskostnader samt skatt.

Livförsäkringsavsättning

Är kapitalvärdet av utfästa förmåner enligt ingångna avtal inklusive förväntade framtida driftskostnader minskat med kapitalvärdet av framtida premier för dessa förmåner. Den försäkringstekniska avsättningen fastställs när rätt till ersättning uppstår. Värdering sker enligt EU's tjänstepensionsdirektiv med så kallade aktsamma antaganden. Detta har framförallt påverkan på valet av diskonteringsränta. Av FFFS 2013:23 Föreskrifter och allmänna råd om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar framgår på vilket sätt räntekurvan ska fastställas. Tjänstepensionskassor omfattas inte av föreskrifterna men ges möjlighet att, genom ett dispensförfarande, använda samma metod, vilket SPK valt att göra. Föreskriften anger att räntan kan väljas utifrån marknadsräntor för ränteswappar samt en modellerad långsiktig terminränta och är beroende av försäkringarnas kassaflödesprofil. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo år och därefter ska kurvan fullt ut konvergera till den långsiktiga terminräntan.

I resultaträkningen redovisas periodens förändring av avsättningen.

Avsättning för oreglerade skador

Utgörs av uppskattade slutliga kostnader för krav som beror på händelser som förfallit till betalning men som ännu inte betalats ut. I beloppet inräknas beräknade framtida kostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte reglerade skador. Här ingår avsättning för premiebefrielseförsäkring samt sjukreserv för pågående sjukfall. I resultaträkningen redovisas periodens förändring i oreglerade skador.

Avkastningsskatt

Beräkning av underlag för avkastningsskatt utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlaget multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, vilket ger ett skatteunderlag i form av en schablonavkastning. Avkastningsskatt debiteras på skatteunderlaget.

SPK har gjort bedömningen att det schablonresultat som räknas fram vid beräkning av avkastningsskatt inte utgör ett beskattningsbart resultat så som det definieras i IAS 12. Skatten redovisas som kostnad i det tekniska resultatet..

Redovisning och värdering av finansiella instrument

SPK redovisar samtliga finansiella instrument i enlighet med IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller eget kapitalinstrument i ett annat företag.

Finansiella instrument klassificeras vid första redovisningen delvis utifrån vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. SPK kategoriserar sina finansiella placeringstillgångar som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen. Även derivat redovisas till verkligt värde över resultaträkningen.

Redovisning av affärshändelse

Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas på affärsdag. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen då skulden utsläcks genom att avtalet fullgjorts, annullerats eller upphört. Ej likviderade affärer per balansdagen redovisas som fordran respektive skuld till motparten under övriga fordringar eller övriga skulder.

Redovisning av realiserat och orealiserat resultat

Realisationsvinster och -förluster redovisas netto per tillgångsslag under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader. Även orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade, redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

Transaktionskostnader

Transaktionskostnader som är direkt hänförliga till köp och försäljningar av finansiella placeringstillgångar redovisas över resultaträkningen och ingår i realisationsresultatet, netto i posten kapitalavkastning.

Värdering till verkligt värde

SPK förvaltar och utvärderar samtliga placeringstillgångar i enlighet med placeringsriktlinjer som är fastställda av SPKs styrelse och värderar dessa till verkligt värde. Derivat klassificeras i kategorin verkligt värde men som innehav för handel. SPK utvärderar löpande kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden och när det gäller räntebärande tillgångar reducerar detta en del av den redovisningsmässiga volatilitet som annars uppstår när livförsäkringstekniska avsättningar löpande omvärderas genom en diskontering med en marknadsränta. SPK tillämpar inte säkringsredovisning.

Verkligt värde fastställs i en hierarki för verkligt värde, som i tre nivåer kategoriserar indata till de värderingstekniker som används:

- Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument. I denna nivå ingår samtliga placeringstillgångar förutom derivat och reall tillgångar.
- Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. I denna nivå ingår derivat som värderas enligt etablerad värderingsmodell utifrån noterade marknadspriser. Instrument som ingår här är valutaterminer. Verkligt värde fastställs genom användning av kurser för valutaterminer på balansdagen, där resulterande värde diskonteras till nuvärde.
- Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. I denna nivå ingår fastighets- och infrastrukturinvesteringar i form av andelar. Det verkliga värdet är ett onoterat marknadsvärde utifrån indikativt pris (NAV) från förvaltaren själva. SPK använder dessa uppgifter utan att göra någon justering.

För övriga poster motsvarar det redovisade värdet en uppskattning av det verkliga värdet på grund av kort löptid.

Ingen omföring har skett mellan nivåerna under året.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Verkligt värde på finansiella tillgångar som handlas på en aktiv marknad är den aktuella köpkursen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare eller företag som tillhandahåller aktuell prisinformation och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Samtliga aktier och räntebärande instrument som handlas av SPK handlas på aktiva finansmarknader. Verkligt värde för finansiella tillgångar som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av etablerade värde-

ringstekniker. Värderingsmetod och värderingskategori framgår av tilläggsupplysningar (se Not 10 samt Not 11.) Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade, redovisas via resultaträkningen i den period de uppstår.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för aktier utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde. Utdelningar redovisas som erhållna utdelningar i posten kapitalavkastning, intäkter. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för räntebärande instrument utgörs av skillnaden mellan upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Alternativa investeringar

Alternativa investeringar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Realtillgångar

Realtillgångar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde. Fondandelar värderas till andelskurs (NAV).

Derivat

Derivat, som används för att hantera finansiella risker, värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Derivat med positiva verkliga värden redovisas som placeringstillgångar medan derivat med negativa verkliga värden redovisas som skulder derivat.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar utgörs av direkta utgifter för egenutvecklat system för försäkringsadministration. Aktiverade utvecklingskostnader skrivs av linjärt enligt plan från tidpunkten för tillgångens produktionssättning. Immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar, utifrån en bedömd nyttjandeperiod på 5 år. Avskrivningar redovisas som driftskostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar utgörs av datautrustning och inventarier och värderas till anskaffningsvärden efter avdrag för ackumulerade avskrivningar, utifrån en bedömd nyttjande period på 5 år. Avskrivning sker linjärt enligt plan utifrån bedömd nyttjandeperiod och redovisas som driftskostnad.

Nedskrivning av immateriella och materiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning om någon indikation på värdenedgång föreligger. Om så är fallet görs en nedskrivningsprövning genom att beräkna tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av tillgångens nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen i de fall återvinningsvärdet understiger tillgångens bokförda värde. Nedskrivningar återförs om förändringar skett i de antaganden som ledde fram till den ursprungliga nedskrivningen. Återföring av nedskrivning görs inte så att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats, efter avdrag för plan-

enliga avskrivningar, om någon nedskrivning inte gjorts. En återföring av nedskrivningar redovisas i resultaträkningen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga att den utgår från resultatet före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan. Kassaflödet är uppdelat i två delar. Löpande verksamhet som består av flöden från den huvudsakliga verksamheten; premieinbetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning av placeringstillgångar. Investeringsverksamhet: förklarar de flöden som uppkommer på grund av investering/avyttring av immateriella och materiella tillgångar. Som likvida medel redovisas banktillgodohavanden, se Not. 18 Kassa och bank. Kortfristiga placeringar ingår inte i likvida medel utan redovisas som en placeringstillgång. SPKs investeringsverksamhet i form av kapitalförvaltning ingår i kassaflödesrapporten under den löpande verksamheten.

Not 2 Risker och riskhantering

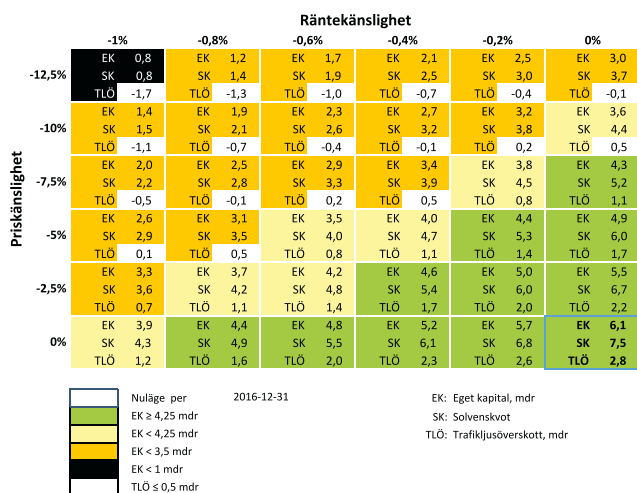
SPKs styrelse fastställer övergripande limiter för risktagandet medan VD, som har det operativa ansvaret för förvaltningen, beslutar om operativa limiter inom de yttre gränser som specificeras av styrelsen. Som ansvarig för riskkontrollen och den samlade rapporteringen och analysen av SPK:s risker finns en Riskchef som är direkt underställd VD. Vad gäller försäkringsriskerna ansvarar SPK:s aktuarie för de löpande beräkningarna. Den praktiska riskhanteringen sköts av Finansavdelningen med Kapitalförvaltningschefen som ansvarig. Finansavdelningen genomför nödvändiga derivataffärer, omallokeringar etc. för att uppnå önskad riskprofil.

SPK:s riskstrategi baseras på prioriteringsordningen "först solvens, sedan avkastning", vilket innebär att skyddande av solvensen alltid kommer i första hand. För att hantera solvensrisken har SPK utvecklat R-MAP (Risk Management Action Plan).

R-MAP kan beskrivas som en modell för att växla mellan långsiktig investeringsstrategi och kortsiktig riskhantering och utgörs av en fördefinierad handlingsplan för att justera risknivån, en färgkodad riskmatris samt en daglig riskrapport. R-MAP specificerar vid vilken nivå på eget kapital – den gula alernivån – som fokus tillfälligt ska ändras från den långsiktiga investeringsstrategin till kortsiktigt riskreducerande åtgärder. Under den gula nivån finns en orange alernivå som triggar ytterligare åtgärder och slutligen en svart nivå som är vald för att möjliggöra diskussioner med uppdragsgivarna om tänkbara alternativ till uttaxering. R-MAP signalerar inte bara behov av riskreducerande åtgärder utan även när återgång till långsiktig strategi är möjlig.

För att navigera i R-MAP uppdateras minst varje månad en färgkodad riskmatris kallad heat-map som specificerar hur aktuell kapitalbuffert (rutan med blå kant) momentant skulle utvecklas givet olika kombinationer av förändringar i tillgångspriser och räntenivåer. Varje utfall färgkodas i enlighet med alernivåerna ovan, och det är därmed möjligt att planera och förbereda eventuella nödvändiga åtgärder. Matrisen är uppbyggd så att y-axeln visar effekten av en samtidig förändring av samtliga tillgångspriser utan hänsyn till korrelationseffekter, medan matrisens x-axel visar räntekänsligheten i pensionskulden och i skyddande positioner.

Nedan visas heat-map per sista december 2016, belopp i Mdr.

Den sämsta kombinationen i heat-map är om marknadsräntorna parallellförskjuts nedåt med 1 procentenhet samtidigt som samtliga tillgångspriser momentant faller med 12,5%. Skulle allt detta inträffa samtidigt så skulle SPKS kapitalbuffert reduceras till 0,8 Mdr.

För den löpande riskuppföljningen sammanställs en daglig riskrapport innehållande aktuella marknadsvärden av tillgångar och pensions-skulld, solvens, avstånd till den gula alertnivån, överskott i förhållande till det s.k. trafikljuskravet, ränterisk etc. Detta möjliggör vid behov en snabb förändring av riskexponeringen och utgör därmed ett viktigt stöd i riskhanteringen.

Ett annat sätt att beskriva SPKS risker är en analys enligt Finansinspektionens tillsynsverktyg, det s.k. trafikljuset. Modellen mäter om SPK har tillräckligt med riskkapital, i förhållande till den sammantagna risken i marknadsvärderade skulder och tillgångar, för att med tillräcklig säkerhet anses kunna fullgöra sina garanterade åtaganden.

Kapitalkrav risker enligt Trafikljusberäkning, Kkr	2016-12-31	2015-12-31
Ränterisk, netto	1 121 265	854 531
Aktiekursrisk	876 767	1 418 208
Fastighetsrisk	356 904	303 996
Kreditrisk	118 571	189 661
Valutakursrisk	75 448	197 976
Försäkrings-/driftskostnadsrisk	744 889	710 175
Totalrisk netto	3 293 844	3 674 547
Kapitalbuffert	6 134 215	7 209 910
Överskott/Solvensbuffert	2 840 371	3 535 364

Mer information om modellen och dess parametrar finns på www.fi.se.

Överskottet i trafikljuset uppgick vid årsskiftet till 2 840 Mkr vilket är lägre än föregående år, trots att trafikljuskravet är lägre. Huvudorsaken till förändringen är att marknadsvärdet på pensionskulden ökat under året, vilket i sin tur minskat kapitalbufferten.

Risker i försäkringsavtalen

Riskuppföljningen fokuserar främst på att säkerställa att SPK klarar av att fullfölja sina livsvariga utbetalningar av garanterade pensionsbelopp. Avsättningarna sätts enligt det regelverk som syftar till att åtaganden alltid ska kunna infrias. Inom Försäkringsverksamheten är de huvudsakliga riskerna livslängdsrisk och sjuklighetsrisk. SPK analyserar löpande livslängd och sjukskrivningsgrad hos de anslutna och genomför stress- och scenarionalyser för att bedöma riskerna.

Livslängdsrisk

Livslängdsrisk är risken för att den faktiska livslängden för de försäkrade skiljer sig från den förväntade. Risken beror på om det är en dödsfallsförsäkring (t ex familjepension där utbetalning sker vid dödsfall) eller livsfallsförsäkring (t ex ålderspension). Om den faktiska livslängden för 65-åringar överstiger den förväntade med ett år innebär det, totalt för livsfalls- och dödsfallsförsäkringar, en extra kostnad om ca 809 (763) Mkr.

Sjuklighetsrisk

Sjuklighetsrisk är risken för att försäkrade är sjuka längre tid än vad som antagits. Om den faktiska sjukperioden överstiger den förväntade med ett år innebär det en extra kostnad om ca 35 (30) Mkr.

Känslighet försäkringsrisker, Mkr	Förändring FTA	Ny FTA	Ny solvens %
Ökad sjuklighet om 1 år	35	19 785	131
Ökad livslängd om 1 år	809	20 559	126

Finansiella risker

Ränterisk

Pensionsåtagandet till de anslutna sträcker sig långt fram i tiden och utgör en skuld som marknadsvärderas på daglig basis enligt en metod bestämd av Finansinspektionen. De kortsiktiga marknadsvärdetförändringar som blir följden utgör en ränterisk som behöver bevakas. Ränterisk kan uppstå även till följd av risken att marknadsvärdet på ränterelaterade tillgångar förändras på ett ofördelaktigt sätt vid rörelser i det allmänna ränteläget.

I tabellen på nästa sida sammanställs effekten på solvens och försäkringsteknisk avsättning av en ränteförändring.

Valutakursrisk

SPKs valutakursriskerna uppstår i och med att värdet av innehav noterade i utländsk valuta förändras vid rörelse i valutakurserna. Risken hanteras genom en dynamisk hedgingstrategi som innebär att en viss given andel av valutaexponeringen hedgas baserat på nivån på svenska kronan. Andelen utländska tillgångar i portföljen har också begränsats.

Valutaexponeringen utan valutahedge uppgår till 5 114 (8 929) Mkr. Delar av SPKs placeringstillgångar är noterade i USD respektive EUR. Av tabellen nedan framgår effekten på SPKs solvens utan valutahedging om kronan skulle stärkas med 10 % mot dessa valutor.

Prisrisk

Med prisrisk avses risken att värdet på en tillgång/fondandel förändras på ett ofördelaktigt sätt vid rörelser i tillgångspriserna. Prisriskexponeringen begränsas genom såväl maxgränser för exponering mot de olika tillgångsslagen som genom beslutad strategisk allokering.

Av tabellen nedan framgår effekten på SPKs solvens av en tillgångsprisförändring för SPKs avkastningsportfölj.

Känslighet kapitalbuffert, Mkr	Ränte- förändring +1%	Ränte- förändring -1%	Prisfall 10%	Valuta- omräknings- effekt USD/SEK -10%
Förändring tillgångar	–	–	–2 545	–506
Förändring FTA	–1 818	2 249	–	–
FTA efter omräkning	17 932	21 999	19 750	19 750
Solvens efter omräkning	144	118	118	137
Effekt Årets resultat / Eget kapital	1 818	–2 249	–2 545	–506

Likviditetsrisk

För att begränsa risker till följd av att ett instrument inte kan avyttras alls eller endast till ett väsentligt reducerat pris används inte tillgångar med förhållandevis låg likviditet för att täcka mycket kortfristiga åtaganden. Dessutom har andelen av placeringarna som får ske i dessa tillgångar begränsats.

För att minska risker till följd av att likvida medel inte finns tillgängliga eller kan erhållas endast till kraftigt förhöjd kostnad finns interna riktlinjer om likviditetsbuffertens storlek. Löpande görs även likviditetsprognoser som omfattar såväl kända som prognostiserade månadsflöden framöver.

Kredit-, motparts- och koncentrationsrisker

Med kreditrisk avses här risken för värdeförändringar i ett enskilt instrument till följd av faktorer hänförliga till instrumentets emittent. För att reducera kreditrisken i portföljen begränsas bland annat innehavet av företagsobligationer.

Med motpartsrisk avses risken att motparten i en affär inte kan fullgöra sina förpliktelser att betala för eller leverera avtalat finansiellt instrument. Derivatmotparter ska därför minst ha en rating motsvarande en viss lägsta nivå, men motpartsrisker reduceras främst genom s.k. ISDA/CSA-avtal med låga tröskelnivåer för säkerhetsutbyte.

Med koncentrationsrisk avses risker till följd av koncentration av exponeringar till ett fåtal motparter. Koncentrationsrisken minskas genom diversifiering av portföljen och genom begränsning av exponeringen mot en och samma motpart.

Av såväl effektivitets- som riskspridningsskäl använder sig SPK främst av fondinvesteringar. SPK har därför ingen direktexponering mot värdeförändring i en enskild emittent eller enskilt instrument.

Operativa risker

Med operativa risker avses risker för förluster till följd av att interna processer och rutiner inte är ändamålsenliga, felaktiga system, externa händelser etc. För att identifiera, skatta och reducera operativa risker görs löpande självvärderingar och riskreduceringsåtgärder i form av t ex extra kontroller vidtas.

Not 3. Premieinkomster

	2016	2015
Årsavgifter brutto	607 409	634 546
Kollektiv riskpremie ¹⁾	426 196	390 982
Avgiftsbefrielser ²⁾		
sjukpension	–23 185	–21 276
avgiftsutjämning och tilläggspremie	–24 261	–24 261
<i>Löpande avgifter</i>	<i>986 159</i>	<i>979 991</i>
Engångsavgifter	–	–
Summa	986 159	979 991

¹⁾ Den kollektiva riskpremien finansierar dels riskförsäkringar (sjukpension och premiebefrielse) och riskförsäkringar inom den förmånsbestämda försäkringsrörelsen (bl a särskild efterlevandepension samt förtida ålderspension enligt §8 i BTP-avtalet).

²⁾ Avgiftsbefrielser utgör verkligt utfall täckt av avgifter ingående i de kollektiva riskavgifterna. Avgiftsutjämning uppkommer genom att avgifterna för ålders- och kompletteringspensionerna har maximerats (vid 65 års pensionsålder) till 9% av lönedel upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 56% av lönedel över 7,5 inkomstbasbelopp.

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

	2016	2015
<i>Direktavkastning</i>		
Räntor inlåning	441	325
Utdelning aktier	116 140	137 897
Övriga intäkter	115 995	120 682
	<i>232 576</i>	<i>258 904</i>
Valutakursvinster	1 188 619	1 078 439
<i>Realisationsvinster</i>		
Aktier och andelar	713 936	930 575
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	7 252	–
	<i>721 188</i>	<i>930 575</i>
Summa	2 142 382	2 267 918

Not 5. Orealiserat resultat på placeringstillgångar

	2016	2015
<i>Orealiserade vinster, netto</i>		
Aktier och andelar	–	–
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	–
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–
Derivat	–	–
	–	–
<i>Orealiserade förluster, netto</i>		
Aktier och andelar	426 835	383 701
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	–
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	55 051
	426 835	438 753

Samtliga resultat kommer från transaktioner till verkligt värde.

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

	2016	2015
<i>Baserade på individuella avgifter</i>		
ålderspension	765 679	719 702
kompletteringspension	140 576	146 790
familjepension	16 676	15 724
	922 930	882 216
<i>Baserade på kollektiva avgifter</i>		
sjukpension	21 587	20 972
änklingspension, särskild		
efterlevandepension	5 644	5 520
barnpension	1 831	1 743
garantitillägg	–	–
	29 062	28 234
Särskild löneskatt på utbetalda sjukpensioner	2 159	2 581
Pensionstillägg ¹⁾	77 543	81 402
Summa	1 031 745	994 434

¹⁾ Beloppet utgör de under året utbetalda procentuella pensionstilläggen, vars storlek varierat beroende på årtal för första utbetalning av grundpension. Beslut fattas årligen.

Not 7. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

	2016	2015
Erforderlig förändring av premiereserv, SPK Kollektiv	–1 532 513	185 466
Erforderlig förändring av premiereserv, SPK Individuell	–13 608	2 237
Erforderlig förändring av premiereserv, Riskrörelsen	–17 499	–890
Summa	–1 563 620	186 814

För ytterligare information se Not 20. Försäkringstekniska avsättningar.

Not 8. Driftskostnader

	2016	2015
Driftskostnader	45 205	47 319
Kostnader hänförliga till kapitalförvaltningen som redovisas i not 9.	-954	-1 846
	44 251	45 473

Driftskostnader (exkl kapitalförvaltningskostnader) per kostnadslag

Personalkostnader m m	26 655	22 684
Lokalkostnader m m	2 707	2 634
Avskrivningar	4 247	4 269
Övrigt	10 642	15 887
	44 251	45 473

I posten Övrigt ingår revisionskostnader enligt nedan

Deloitte AB

Revisionsuppdraget	480	563
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	56	171

Kleberg Revision AB

Revisionsuppdraget	-	-
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	10
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	-	-

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskning av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser internrevisionsuppdrag samt biträde i redovisningsfrågor.

Löner, ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare och övriga anställda

2016	Löner och arvoden	Sociala kostnader	Pensions- kostnader	Förmåner	Summa
Styrelse	318	100	-	-	418
VD	3 196	1 056	1 603	164	6 019
Anställda i ledande positioner	4 436	1 446	1 732	166	7 780
Övrig personal	6 422	2 097	1 360	238	10 117
Summa	14 372	4 699	4 696	568	24 335

Samtliga medarbetare omfattas av den förmånsbaserade BTP-planen, enligt kollektivavtal, vilket innebär att medarbetarna garanteras en pension motsvarande en viss procentuell andel av slutlönen. Pensionsplanen omfattar ålderspension, sjukpension, familjepension, särskild efterlevandepension och särskild barnpension.

Pensionsförpliktelserna tryggas genom inbetalning av fastställda försäkringspremier under anställningstiden.

SPK har därutöver inga ytterligare förpliktelser. Kostnaden för BTP-planen redovisas i samband med att förmånen intjänas via resultaträkningen och ingår i driftskostnaderna enligt ovan.

Not 8. Driftskostnader, forts**Redogörelse av SPKs ersättningspolicy**

SPKs ersättningspolicy har beslutats av styrelsen. SPK utger endast fast lön, rörliga ersättningar förekommer inte. Ersättningar till VD beslutas av styrelsen. Ersättningar till övriga personer i ledningen samt övrig personal beslutas av VD. I samband med presentation av kostnadsuppföljningar kan styrelsen följa att ersättningarna hålls inom rimliga nivåer. Enligt punkt 7 under kap 5 i FFFS 2011:2 offentliggörs ovan det senaste räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp fördelat på kategorierna anställda i ledande positioner och övrig personal. I gruppen övrig personal ingår en anställd inom riskkontrollfunktionen.

Anställningsvillkor för verkställande direktören Peter Hansson

VDs anställningsvillkor innehåller inga inslag av rörliga lönedelar i form av bonus, tantiem eller liknande, utan löneersättningen utgörs av en fast årslön. Den ordinarie pensionsåldern är 62 år. Peter Hansson omfattas av en förmånsbestämd pension från 62 års ålder med avdrag för tidigare intjänad pensionsrätt i enlighet med pensionsavtalet BTP. Förmånerna intjänas löpande fram till pensionsdagen och är oantastbara sedan de intjänats. På lönedelar utöver de som ej tryggats enligt pensionsavtalet BTP utgår en premiebestämd pension. Premiens storlek motsvarar 35% på lönedelar utöver lönetak reglerat i pensionsavtalet BTP. VD har en förmån i form av tjänstebil.

2015	Löner och arvoden	Sociala kostnader	Pensionskostnader	Förmåner	Summa
Styrelse	237	75	–	–	312
VD	2 825	936	1 429	155	5 345
Anställda i ledande positioner	3 111	1 028	1 328	159	5 626
Övrig personal	5 695	1 914	1 229	382	9 220
Summa	11 868	3 953	3 987	697	20 504

2016 Medeltalet anställda	Män	Kvinnor	Total
Styrelse	4	4	8
VD och företagsledning	2	3	5
Övriga tjänstemän ¹⁾	6	7	13

¹⁾ Omräknat till heltidsanställda.

2015 Medeltalet anställda	Män	Kvinnor	Total
Styrelse	4	4	8
VD och företagsledning	2	3	5
Övriga tjänstemän ¹⁾	2	8	10

¹⁾ Omräknat till heltidsanställda.

Medelantalet anställda (oavsett tjänstgöringsgrad) har under året varit 17 (15) stycken.

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader

	2016	2015
Kostnader för kapitalförvaltning	954	1 846
<i>Realisationsförluster</i>		
Aktier och andelar	115 573	21 525
Real- och alternativa tillgångar	1 139	–
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 265	–
	121 977	21 525
Valutakursförluster	1 006 194	766 763
Räntekostnad	1 841	873
	1 841	873
Summa	1 130 967	791 007

Samtliga resultat kommer från transaktioner till verkligt värde.

Not 10. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

2016-12-31					
	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning innehavda för handel	Lånefordringar och kundfordringar/ övriga finansiella skulder		Summa
Tillgångar					
Aktier och andelar	3 700 614	–	–		3 700 614
Obligationer och räntebärande tillgångar	11 327 715	–	–		11 327 715
Övriga finansiella placeringstillgångar	10 388 060	–	–		10 388 060
Derivat	–	58 186	–		58 186
Övriga fordringar	–	–	16 069		16 069
Kassa och bank	–	–	456 915		456 915
Summa	25 416 390	58 186	472 984		25 947 560
Skulder					
Derivat	–	–	–		–
Övriga skulder	–	–	10 514		10 514
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	–		–
Summa	–	–	10 514		10 514
2015-12-31					
	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till verkligt värde via resultaträkning innehavda för handel	Lånefordringar och kundfordringar/ övriga finansiella skulder		Summa
Tillgångar					
Aktier och andelar	7 543 309	–	–		7 543 309
Obligationer och räntebärande tillgångar	9 423 088	–	–		9 423 088
Övriga finansiella placeringstillgångar	7 957 830	–	–		7 957 830
Derivat	–	103 153	–		103 153
Övriga fordringar	–	–	20 546		20 546
Kassa och bank	–	–	453 443		453 443
Summa	24 924 227	103 153	473 989		25 501 369
Skulder					
Derivat	–	1 484	–		1 484
Övriga skulder	–	–	10 238		10 238
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	–	–		–
Summa	–	1 484	10 238		11 722

Not 11. Värderingskategorier för finansiella instrument värderade till verkligt värde**Verkligt värde för finansiella instrument 2016-12-31**

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	3 700 614	–	–	3 700 614
Obligationer och räntebärande tillgångar	11 327 715	–	–	11 327 715
Övriga finansiella placeringstillgångar	10 187 946	–	200 114	10 388 060
Derivat	–	58 186	–	58 186
Summa	25 216 275	58 186	200 114	25 474 575

Finansiella skulder

Derivat	–	–	–	–
Summa	–	–	–	–

Verkligt värde för finansiella instrument 2015-12-31

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	7 543 309	–	–	7 543 309
Obligationer och räntebärande tillgångar	9 423 088	–	–	9 423 088
Övriga finansiella placeringstillgångar	7 855 555	–	102 274	7 957 830
Derivat	–	103 153	–	103 153
Summa	24 821 953	103 153	102 274	25 027 381

Finansiella skulder

Derivat	–	1 484	–	1 484
Summa	–	1 484	–	1 484

I tabellen ovan lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen, som i tre nivåer kategoriserar indata till de värderingstekniker som används: (för ytterligare beskrivning av modell hänvisas till Not 1. Redovisningsprinciper)

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Not 12. Aktier och andelar

	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	2016-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2015-12-31
Svenska andelar i värdepappersfond	2 877 478	2 206 685	2 562 458	2 173 585
Utländska andelar i värdepappersfond	823 136	381 135	4 980 852	3 077 000
Summa	3 700 614	2 587 820	7 543 310	5 250 585

Vid värdering av placeringar i utländsk valuta hämtas valutakurser från VM/Company. Dessa är slutkurser (mid) som sätts kl. 16.00 lokal tid i Storbritannien. Valutakurs som har använts per 2016-12-31 (2015-12-31): USD 9,0812 (8,4306), EUR 9,5807 (9,1581)

Not 13. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	2016-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2015-12-31
Svenska andelar i värdepappersfond	10 044 554	10 010 081	6 877 387	6 901 811
Utländska andelar i värdepappersfond	1 283 161	1 302 229	2 545 663	2 607 032
Summa	11 327 715	11 312 310	9 423 050	9 508 843

Not 14. Övriga finansiella placeringstillgångar

	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	2016-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2015-12-31
Realtillgångar	2 068 331	1 863 820	1 768 206	1 650 845
Alternativa investeringar	8 319 729	7 961 365	6 189 624	5 975 333
Summa	10 388 060	9 825 185	7 957 830	7 626 178

Not 15. Derivatinstrument

	Nominellt belopp	Verkligt värde	Bokfört värde
	2016-12-31	2016-12-31	2016-12-31
Derivatinstrument med positiva marknadsvärden			
Valutaterminer	-463 500	58 186	58 186
Summa		58 186	58 186
Erhållna marginalsäkerheter för ovanstående derivat.		SEK	31 600
		Verkligt värde	% av derivatportfölj
Återstående löptid		2016-12-31	2016-12-31
< 1 år		58 186	100%
10–15 år		–	0,0%
		58 186	100%
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Bokfört värde
	2015-12-31	2015-12-31	2015-12-31
Derivatinstrument med negativa marknadsvärden			
Valutaterminer	-1 391 000	-1 484	-1 484
Summa		-1 484	-1 484
Överförda marginalsäkerheter för ovanstående derivat.		SEK	–
		Verkligt värde	% av derivatportfölj
Återstående löptid		2015-12-31	2015-12-31
< 1 år		-1 484	100%
10–15 år		–	0%
		-1 484	100%
	Nominellt belopp	Verkligt värde	% av derivatportfölj
	2015-12-31	2015-12-31	2015-12-31
Derivatinstrument med positiva marknadsvärden			
Valutaterminer	-634 000	103 153	103 153
Summa		103 153	103 153
Erhållna marginalsäkerheter för ovanstående derivat.		SEK	135 500
		Verkligt värde	% av derivatportfölj
Återstående löptid		2015-12-31	2015-12-31
< 1 år		103 153	100%
10–15 år		–	0,0%
		103 153	100%

Derivataffärer genomförs med minst två godkända motparter. Swapavtalen regleras med marknadspraxis genom s k ISDA/CSA-avtal. De derivataffärer som genomförs innebär marknadsexponering i form av ränterisk. Nominellt värde av dessa derivat redovisas enligt Finansinspektionens föreskrifter som åtagande (poster inom linjen) per balansdag. Då samtliga derivat har positivt marknadsvärdeföreligger ingen kvittningsrätt.

Not 16. Övriga fordringar

	2016-12-31	2015-12-31
Kundfordringar	15 426	20 546
Övriga kortfristiga fordringar	643	44
Skattefordran	74 664	36 946
	90 733	57 536

Not 17. Materiella tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 126	1 903
Inköp	569	223
Försäljningar och utrangeringar	–	–
<i>Utgående ackumulerat anskaffningsvärde</i>	2 695	2 126
Ingående avskrivningar	-1 494	-1 310
Försäljningar och utrangeringar	–	–
Avskrivningar	-264	-184
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	-1 758	-1 494
Bokfört värde	938	632

Not 18. Kassa och bank

	2016-12-31	2015-12-31
Kassa	29	26
Bankinlåning	456 886	453 417
	456 915	453 443

Not 19. Övriga fonder

	2016-12-31	2015-12-31
Dispositionsfond (balanserat resultat)	7 248 589	6 143 108
varav Pensionstillägg (ej garanterat)	535 398	486 837
	7 248 589	6 143 108

Not 20. Försäkringstekniska avsättningar

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans	18 186 388	18 373 202
Förändring på grund av:		
inbetalda premier	942 550	947 326
utbetalningar	-1 052 153	-1 013 125
dödlighet	-98 562	-63 022
Ränteeffekt vid diskontering av avsättning	821 345	-918 376
Uppräkning med ränta	350 214	371 003
Avkastningsskatt	-12 790	-18 315
Frigjorda driftskostnader	-44 402	-43 113
Övrig förändring ¹⁾	657 418	550 808
Utgående balans	19 750 008	18 186 388

Antagande värderingsränta

Vid val av ränta följer SPK Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2013:23). Här anges att räntan kan väljas utifrån marknadsräntor för ränteswappar samt en modellerad långsiktig terminränta och är beroende av försäkringarnas kassaflödesprofil. Tjänstepensionskassor omfattas dock inte av föreskriften utan att ha sökt dispens hos Finansinspektionen, vilket SPK valt att göra. En förändring av diskonteringsräntan påverkar både balans- och resultaträkning.

Känslighetsanalys av livförsäkringsavsättning

Sänkning av räntan med 1 procent (parallellskifte av räntekurvan) medför att avsättningen ökar med 2 249 (1 885) Mkr. Ytterligare upplysning finns under Not 2 Riskhantering. I Livförsäkringsavsättningen ingår avsättning för de oreglerade skadorna som avser avsättning för förmånerna sjukpension och premiebefrielse i BTP-planen.

Livslängdsantaganden

I gällande livslängdsantaganden förväntas en 65-årig man leva tills han är 87,1 år medan en 65-årig kvinna förväntas leva tills hon är 88,6 år.

¹⁾ består till största delen av ökad avsättning med anledning av avgångar enl §8 i BTP-planen.

Not 20. Försäkringstekniska avsättningar, forts

	2016-12-31	2015-12-31
Avsättning för oreglerade skador		
Ingående balans	151 424	150 534
Förändring på grund av:		
nya sjukfall	110 759	85 696
utbetalningar	-47 528	-46 298
avveckling av sjukfall	-48 203	-28 256
ränteeffekt vid diskontering av avsättning	2 352	-1 237
uppräkning med ränta	444	423
frigjorda driftskostnader	-1 444	-1 417
övrigt	1 119	-8 022
Utgående balans	168 922	151 424

Löptidsanalys FTA

År	2016-12-31	2015-12-31
1-5	6%	4%
6-10	7%	6%
11-15	10%	9%
16-20	12%	12%
21-25	14%	14%
26-30	14%	14%
31-35	12%	13%
36-40	10%	10%
41-45	7%	8%
46-100	10%	11%
>100	0%	0%
	100%	100%

Andel av avsättningen för diskonterat kassaflöde.

Not 21. Övriga skulder

	2016-12-31	2015-12-31
Leverantörsskulder	1 096	1 045
Kortfristiga skulder	9 419	9 193
Innehållen källskatt vid pensions- utbetalningar	28 315	27 080
Summa	38 830	37 318

Not 22. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda intäkter	115 810	106 290
Särskild löneskatt på pensions- premier	1 146	943
Arbetsgivaravgifter	828	692
Semesterlönereserv	409	307
Övriga upplupna kostnader	1 052	1 533
Summa	119 245	109 765

Not 23. Ställda panter, ansvarsförbindelser och åtaganden

	2016-12-31	2015-12-31
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar;		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14 864 472	10 440 124
Aktier och andelar	3 700 614	7 543 310
Övriga finansiella placerings-tillgångar	1 184 922	202 954
Summa	19 750 008	18 186 388

Ovanstående tabell visar tillgångar värderade till verkligt värde, intagna i skuldtäckningsregistret upprättat i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:7. Som en konsekvens av övergångsregler i samband med införandet av ny försäkringsrörelselag har även övergångsregler införts i ändrade/upphävda föreskrifter med följande lydelse.

"I fråga om understödsföreningar som med stöd av 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får försätta att utöva verksamheten, gäller den gamla författningen."

Erhållna och lämnade säkerheter samt nominellt belopp för ingångna derivat framgår av Not 15. Derivatinstrument.

Per bokslutsdatum har SPK enligt ingångna avtal åtaganden på 483 (584) Mkr. Åtagandena avser placeringar i reall tillgångar där förvaltarna inte begärt in kapital.

Not 24. Upplysningar om närstående

SPK har bedömt våra anslutna arbetsgivare som närstående parter (definition enligt IAS 24 Upplysningar om närstående). I den mån transaktioner genomförs med dessa ligger de inom ramen av kapitalförvaltningsuppdraget. Dessa uppdrag är upphandlade till marknadsmässiga villkor. För närvarande har Swedbank Robur ett förvaltningsuppdrag om totalt 8 974 (5 848) Mkr.

Not 25. Händelser efter balansdagen

Förutom det som beskrivs i förvaltningsberättelsen har inga väsentliga händelser inträffat.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen 20 april 2017. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse av Fullmäktige den 1 juni 2017.

Lennart Francke
Ordförande

Roger Ljung
Vice ordförande

Mirja Herrdin

Anne-Charlotte Karlsson

Camilla Linder

Jessica Rönnqvist

Olof Sundblad

Peter Hansson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 20 april 2017

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor

Märta Eklund

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Sparinstituten Pensionskassa, försäkringsförening
Organisationsnummer 802005-5581

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sparinstituten Pensionskassa, försäkringsförening för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och redovisningssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Sparinstituten Pensionskassa, försäkringsförening enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på

grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som en del av revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta ageranden i maskopi, förfalskning, avsiktlig utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådan upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en tillrättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförening för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revision enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Sparinstitutens Pensionskassa, försäkringsförening enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller föreningsstadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller föreningsstadgarna.

Som en del av revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionell skeptisk inställning under revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverande yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Stockholm den 20 april 2017

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor

Märta Eklund

STYRELSE, REVISORER SAMT ANSTÄLLDA

STYRELSE

Francke Lennart, ordf	Swedbank
Ljung Roger, v ordf	Swedbank
Olof Sundblad	Swedbank
Herrdin Mirja	Södra Dalarnas Sparbank
Karlsson Ann-Charlotte	Sparbanken Skåne
Linder Camilla	Swedbank
Rönnqvist Jessica	Swedbank

Av styrelsen adjungerad från och med 5 oktober 2016

Tomas Hedberg	Swedbank
---------------	----------

ANSTÄLLDA I SPK

Hansson Peter	Verkställande direktör
Dahlman Malin	Riskchef
Taylor Ci	Operativ Chef
Kindbom Malin	Försäkringschef
Ros Stefan	Kapitalförvaltningschef
Holm Lotta	Ekonomichef
Öhrn Susanne	IT-chef
Arsjö Jonas	
Back Jonas	
Carlström Gheisari Ulrika	
Cristea Mariana	
Eklund Annika	
Järrestedt Ewa	
Lagerquist Markus	
Lanner Erik	
Letmark Maria	
Lindström Niklas	
Ödmann Richard	

ANSVARIG AKTUARIE

Fornelid Carola

REVISORER

Palmqvist Jan	Deloitte
suppl Forsberg Svante	Deloitte
Eklund Märta	Swedbank
suppl Forsgren Maud R	Swedbank

FULLMÄKTIGE T O M ÅRSMÖTET 2017

MANDATTID TVÅ ÅR

VALDA AV ARBETSGIVARNA

Bonde Henrik	Swedbank
suppl Solhed Anna-Greta	Swedbank
Bengtsson Gith, v ordf	Swedbank
suppl Elfstrand Björn	Swedbank
Kallur Susanne	Sparbanken Syd
suppl Beijer Jakob	Finansförbundet
Johansson Lisbeth	Falkenbergs Sparbank
suppl Skeplund Anders	Sparbanken Rekarne
Kördel Henrik	Sparbanken i Karlshamn
suppl Ohlson Stefan	Häradssparbanken Mönsterås
Wegelius Mikael	Swedbank
suppl Östling Per	Swedbank
Schneckener Samia	Swedbank
suppl Mathiasson Sara	Swedbank
Snygg Bo-Gustaf	Swedbank
suppl Högfeldt Rikard	Swedbank

VALDA AV DE ANSLUTNA

Gäfvert Thomas	Swedbank Sjuhärad
suppl Andersson Ulla	Sala Sparbank
Johansson Roland	Swedbank
suppl Eriksson Sebastian	Swedbank
Nilsson Andreas	Sparbanken Syd
suppl Wedberg Eva	Landshypotek AB
Nordin Kristine	Swedbank Försäkring
suppl Ek Ingrid	Swedbank
Rosengren Stellan	Sparbanken Rekarne
suppl Nordlund Eva	Sparbanken Nord
Prades Eva-Li	Entercard
suppl Brehmer Anna-Maria	Swedbank
Österberg Gun	Swedbank
suppl Eklöf Stina	Swedbank
Öhrvall Stephan, ordf	Swedbank
suppl Friberg Ingrid	Swedbank

Box 54, 101 21 Stockholm • Besöksadress: Wallingatan 2
Telefon 08-412 38 70 Fax 08-21 93 55 • E-post spk@spk.se • www.spk.se